

Letopisy
NARNIE

*Kůň
a jeho chlapec*

C. S. Lewis

FRAGMENT

Letopisy Narnie Kůň a jeho chlapec

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

C. S. Lewis
Letopisy Narnie – Kůň a jeho chlapec – e-kniha
Copyright © Fragment, 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

KUŇ A JEHO CHLAPEC

Pro Šastu je už dost velké překvapení, když zjistí, že jeho otcem není rybář Aršíš. A když ho Brí, mluvící kuň, odnese z kruté země Kalormenu hledat bezpečnou a šťastnou zemi Narnii, kde vládne Nejvyšší vládce Petr, ocitne se Šasta až po uši v záhadách a dobrodružstvích, o jakých se mu nezdálo ani v nejdivočejších snech.

Cesta je plná strachu a nebezpečí, intrik a dobrodružství. V přestrojení putují městem Tašbánem, kolem strašidelných hrobek a pak palčivým dnem a stříbřitou nocí přes vyprahlou poušť do vysokých hor Archenlandu. A i když je Narnie na dohled, Šasta si uvědomí, že musí konečně překonat svůj strach. „Jestli se zachováš jako strašpytel tady,“ řekne si, „tak se budeš chovat jako strašpytel v každé bitvě svého života. Teď, anebo nikdy.“

V EDICI LETOPISY NARNIE VYCHÁZÍ TAKÉ:

ČARODĚJŮV SYNOVEC

LEV, ČARODĚJNICE A SKŘÍŇ

PRINC KASPIAN

PLAVBA JITŘNÍHO POUTNÍKA

STRÍBRNÁ ŽIDLE

POSLEDNÍ BITVA

KUŇ A JEHO CHLAPEC

C. S. Lewis

Ilustrovala Pauline Baynesová

The Chronicles of
NARNĪA

C. S. Lewis
Kůň a jeho chlapec

The Horse and His Boy
Copyright © C.S. Lewis Pte Ltd. 1954
Inside illustrations by Pauline Baynes; copyright © C.S. Lewis Pte Ltd. 1954
Cover art by Cliff Nielsen; Copyright © C.S. Lewis Pte Ltd. 2002
ISBN 0-00-711-559-8

The Chronicles of Narnia®, Narnia® and all book titles, characters and locales original to The Chronicles of Narnia are trademarks of C.S. Lewis Pte Ltd. Use without permission is strictly prohibited.
www.narnia.com
www.facebook.com/fragment.narnie
Published by Fragment under license from the C.S. Lewis Company Ltd.

Z anglického originálu *The Horse and His Boy* přeložila Veronika Volhejnová.
Jazyková korektura Vladana Hallová
Odpovědná redaktorka Helena Klečková
Vydalo Nakladatelství FRAGMENT, Pujmanové 1221/4, Praha 4, jako svou 1072. publikaci.
3. vydání, 2015
Sazbu zhotovilo Nakladatelství FRAGMENT, s.r.o.

Translation © Veronika Volhejnová, 2005

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována bez písemného souhlasu majitelů práv.

e-mail: fragment@fragment.cz
<http://www.fragment.cz>

ISBN tištěné verze 978-80-253-2326-7 (3. vydání, 2015)
ISBN e-knihy 978-80-253-2682-4 (1. zveřejnění, 2016)

Pro Davida a Douglase Greshamovy

OBSAH

1. <i>Jak se Šasta vydal do světa</i>	11
2. <i>Dobrodružství na cestě</i>	27
3. <i>U bran Tašbánu</i>	44
4. <i>Šasta se setkává s Narniány</i>	58
5. <i>Princ Korin</i>	73
6. <i>Šasta mezi hrobkami</i>	89
7. <i>Aravis v Tašbánu</i>	101
8. <i>V tisrokové domě</i>	116
9. <i>Přes poušť</i>	129
10. <i>Poustevník z Jižních blat</i>	144
11. <i>Nevítaný spolucestující</i>	159
12. <i>Šasta v Narnii</i>	173
13. <i>Bitva o Anvard</i>	188
14. <i>Jak se Brí stal moudřejším koněm</i>	202
15. <i>Rabadaš Směšný</i>	217

Hora Pire

Anvard

Uzká soutěska

POUŠŤ

Skály

Bouřlivá hlava

Průsmyk do Narnie

ARCHENLAND

Řeka Klikatý Šíp

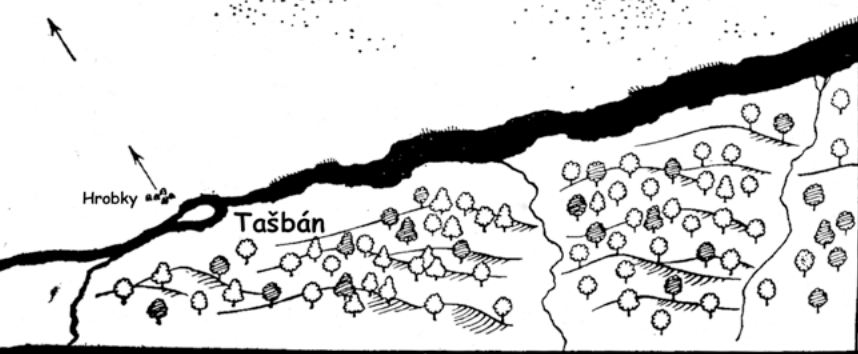

Oáza

POUŠŤ

Hrobky

Tašbán

Jak se Šasta vydal do světa

Toto je vyprávění o dobrodružství, které se dalo v Narnii, v Kalormenu a v zemích, které leží mezi nimi, tenkrát za Zlatého věku, kdy nejvyšším vládcem Narnie byl Petr a jeho bratr a dvě sestry vládli spolu s ním.

V těch časech žil daleko na jihu v Kalormenu v jedné úzké mořské zátocce chudý rybář jménem Aršíš a spolu s ním tam žil chlapec, který rybáře oslovoval otče. Ten chlapec se jmenoval Šasta. Každý den brzy ráno vyplouval Aršíš ve svém člunu na moře rybařit, odpoledne vždycky zapřáhl osla, naložil vůz rybami, které ten den ulovil, a jel je prodat do vesnice, která ležela směrem na jih. Když šly obchody dobře, vracel se domů v dobré náladě a Šasty si nevšímal, ale když se ryby neprodaly, vždycky si našel nějakou záminku, aby Šastu pokáral nebo dokonce zbil. A něco se našlo vždycky, protože Šasta měl za celý den hodně práce – musel máchat a spravovat sítě, vařit večeři a uklízet chýši, kde oba žili.

Šastovi bylo celkem jedno, co se děje ve vesnici, jednou či dvakrát tam s Aršíšem byl a setkal se tam jen s nezajímavými a navlas stejnými muži, jako byl jeho otec. Oblečení byli v dlouhých špinavých hábitech, na nohou měli dřeváky se zvednutou špičkou a na hlavách turbany. Všem rostly na bradách plnovousy a mluvili spolu pomalu a o samých nezajímavých a nudných věcech. Velice ho ale přitahovalo všechno, co leželo na severu. Tam nikdy nikdo nechodil a on sám tam také nesměl. Pokaždé, když seděl před chýší a spravoval sítě, toužebně hleděl k severu. Ale nebylo vidět víc než travnatý svah končící rovným hřebenem a nad ním nebe, občas pár ptáků nad obzorem.

Tu a tam se Aršíše zeptal: „Otče, řekni mi, co je tam za tím kopcem?“ Když měl rybář špatnou náladu, dostal Šasta z každé strany jeden pohlavěk a navíc napomenutí, aby si hleděl své práce. Když byl smířlivější, řekl: „Synu, nerozptyluj svou mysl zbytečnými otázkami. Jak pravil jeden velký básník – kořenem blahobytu je pilná práce, ale ti, kdo se ptají na věci, jež se jich netýkají, vedou loď bláznovství na útesy nouze.“

Šasta byl přesvědčený, že za tím kopcem je dozajista něco nádherného, co před ním jeho otec

tají. Ve skutečnosti ale rybář ani netušil, co na severu je, a vlastně ho to nikdy nezajímalo. Nezajímalo ho ostatně nic, co nemohl využít.

Jednoho dne přijel od jihu cizí muž na grošováném koni s vlající hřívou a ocasem. Nepodobal se nikomu, koho Šasta znal. Třmeny a uzda na koně byly vykládané stříbrem. Muž měl na hlavě hedvábný turban, z jehož středu trčel hrot přilbice, a na těle měl drátěnou košili. Podél boku se mu houpala zahnutá šavle, na zádech měl pověšený kulatý štít s kovovými výstupky a v pravici svíral kopí. Tvář měl snědou, ale tomu se Šasta nedivil, protože takoví jsou všichni lidé v Kalormenu. Překvapil ho však mužův plnovous, obarvený na rudou, nakadeřený a pomazaný vonným olejem. Aršíš podle zlata na mužových nahých pažích poznal, že je to tarkán, tedy velký pán. Padl před ním na kolena a uklonil se, až se vousy dotkl země, a naznačoval Šastovi, aby poklekl také.

Cizinec požádal o nocleh pro tuto noc a rybář se mu samozřejmě neodvážil odeprít pohostinství. Dal tarkánovi k večeři to nejlepší, co měl (tedy ne že by to hostu nějak moc chutnalo). A Šasta, tak jako vždycky, když rybáře přišel někdo navštívit, dostal kus chleba a příkaz, aby se ztratil z chýše. Při takových příležitostech spal obvykle s oslem

pod doškovou střechou malé stáje. Na spánek bylo ještě brzy, a protože Šastu nikdy nikdo neučil, že se nesluší poslouchat za dveřmi, sedl si k dřevěné

zdi, přiložil ucho ke štěrbíně a poslouchal, o čem si ti dva povídají.

„Mám v úmyslu, můj hostiteli,“ řekl tarkán, „koupit toho tvého chlapce.“

„Můj pane,“ odpověděl rybář (a Šasta podle lichotnického tónu hlasu poznal, že se mu přitom do tváře nejspíš vloudila chamtivost), „nevím, co by mě přimělo, i když jsem tak chudý, abych prodal do otroctví své jediné dítě, vlastní krev. Vždyť jeden básník kdysi řekl, že přirozená náklonnost je silnější než polévka a potomstvo dražší než démanty.“

„To je pravda,“ souhlasil host. „Ale jiný básník zase řekl: „Kdo se pokouší oklamat uvážlivé, nastavuje svá záda důtkám. Tvá stará ústa jsou plná lží. Je jasné, že ten chlapec není tvůj syn, protože tvoje tvář je černá stejně jako moje, ale ten chlapec je jiný – plavý a světlý jako ti prokletí, ale krásní barbaři žijící na dalekém severu.“

„Jak bylo moudře řečeno,“ odpověděl rybář, „meč lze zastavit štítem, ale pronikavé oko moudrosti prohlédne každou obranu! Ano, vzácný pane, nikdy jsem se neoženil, protože jsem chudý, a ani děti nemám. Ale tenkrát – bylo to ve stejném roce, kdy se náš vznešený a dobrotivý tisrok, kéž žije věčně, ujal vlády – tenkrát v noci, když stál mě-

síc v úplňku, se bohům zlíbilo odepřít mi spánek. Vstal jsem tedy a vydal se na pláž, abych se osvěžil pohledem na vodu a měsíc a nadechl se chladného vzduchu. Za chvíli jsem uslyšel zvuk vesel, který se ke mně přes vodu blížil, a pak i slabý výkřik. Zanedlouho vynesly vlny na břeh malý člunek. Ležel v něm vyhublý, hladový a žíznivý muž, který zřejmě zemřel před malou chvílí (protože byl ještě teplý), prázdný měch na vodu a dítě, které dosud žilo. „Tihle nešťastníci,“ řekl jsem si, „se jistě zachránili z vraku velké lodi, ale starší z nich zřejmě raději trpěl hladem, jen aby zůstalo naživu to dítě, a zemřel jen malý kousek od cíle. A protože jsem si vzpomněl, že bohové vždycky odmění ty, kdo se ujímají nuzáků, a také proto, že se mě zmocnil soucit, neboť tvůj ponížený služebník má dobré srdce ...“

„Vynech tu samochválu,“ přerušil ho tarkán. „Stačí, že ses ujal dítěte... chlapec ti svůj denní chléb víc než bohatě splácí svou prací, jak každý vidí. Řekni, kolik za něj chceš, protože už mě tvá upovídánost unavuje.“

„Sám jsi moudře řekl,“ odpověděl Aršíš, „chlapcova práce je pro mě nedocentitelná. To je třeba brát v úvahu při stanovení částky. Když chlapce prodám, musím si buď koupit nebo najmout jiného.“

„Dám ti za něj patnáct srpků,“ řekl tarkán.

„Patnáct!?“ vykřikl Aršíš hlasem, který byl něco mezi zakvílením a výkřikem.

„Patnáct!? Za oporu mého stáří a potěchu mých očí! Nevysmívej se mému šedému vousu, ať jsi tarkán nebo ne. Moje cena je sedmdesát.“

V té chvíli Šasta vstal a po špičkách se odplížil. Slyšel už všechno, co slyšet chtěl, a protože často poslouchal, když muži ve vesnici spolu takhle smlouvali, věděl, jak se to dělá.

Byl si jistý, že nakonec ho Aršíš prodá za mnohem víc než patnáct srpků a za mnohem méně než sedmdesát, ale že jemu a tarkánovi bude trvat celé hodiny, než se na tom dohodnou.

Nemyslete si, že se Šasta cítil tak, jak bychom se cítili vy nebo já, kdybychom zaslechli, že se nás rodiče chystají prodat. Jeho život se od otroctví lišil pramálo; třeba by ten vznešený cizinec na koni byl k němu dokonce hodnější než Aršíš. Kromě toho ho rozrušil příběh o tom, jak byl objeven ve člunu, a zároveň mu přinesl úlevu. Často si připadal divně, protože ať se snažil, jak chtěl, nikdy nedokázal rybáře milovat a přitom věděl, že syn by svého otce milovat měl. Teď se ovšem ukázalo, že není s Aršíšem vůbec příbuzný. Tím mu spadl velký kámen ze srdce. „Můžu být kdokoli!“ myslel

si. „Třeba jsem syn nějakého tarkána, nebo syn tisrokův, kéž žije věčně, nebo i syn boha!“

Jak si tak na trávníčku před chýší přemýšlel, rychle se stmívalo a na nebi už bylo vidět jednu dvě hvězdy, ač na západě ještě rudly zbytky červenáků. Kousek od něj stál kůň toho cizince, volně uvázaný k železnému kruhu na zdi oslí stáje, a pásl se. Šasta se k němu doloudal a poplácal ho po krku. Kůň dál škubal trávu a nevšímal si ho.

„To bych rád věděl, co je ten tarkán za člověka,“ přemýšlel Šasta nahlas. „Byla by to nádhera, kdyby byl hodný. Někteří otroci v domech velkých pánů nemají skoro co na práci. Nosí krásné šaty a každý den jedí maso. Třeba mě vezme s sebou do války a já mu zachráním život a on mě pak propustí na svobodu, přijme mě za syna a daruje mi palác a kočár a zbroj. Ale taky to může být zlý a krutý člověk a dá mi nasadit řetězy a pošle mě dřít na pole. Kdybych to tak věděl. Ale jak to mám zjistit? Tenhle kůň to určitě ví. Kdyby mi to jen mohl říct.“

Kůň zvedl hlavu. Šasta ho pohladil po nozdrách hebkých jako satén a řekl: „Kdybys ty tak uměl mluvit, kamaráde.“

A pak měl dojem, že se mu to jenom zdá – kůň zcela zřetelně, i když tiše, odpověděl: „Vždyť já umím.“

Šasta se díval do jeho velikých očí a úžasem ty svoje vykulil tak, že byly skoro stejně veliké.

„Kde ses naučil mluvit?“

„Pšt! Ne tak nahlas,“ odpověděl kůň. „Tam, odkud pocházím, mluví skoro všechna zvířata.“

„A kde to je?“ ptal se Šasta.

„V Narnii,“ odpověděl kůň. „Ve šťastné zemi Narnii – v Narnii s kopci plnými vřesu a tymiánu, v Narnii s mnoha řekami, se šplouchavými potůčky v údolích, s mechovými jeskyněmi a hlubokými lesy, ve kterých zvoní kladiva trpaslíků. Ten sladký vzduch Narnie! Hodina života v Narnii má větší cenu než tisíc let tady v Kalormenu.“ Svou řeč zakončil zaržáním, které se velmi podobalo povzdechu.

„A jak ses dostal sem?“ vyptával se Šasta.

„Unesli mě,“ vysvětloval kůň. „Nebo ukradli, nebo zajali – jak chceš. Byl jsem ještě malé hříbě. Moje maminka mi říkala, abych se vyhýbal jižním svahům, abych se nepouštěl do Archenlandu a dál, ale já jsem ji neposlechl. A při lví hříbě, za svou pošetilost jsem draze zaplatil. Všechny ty roky otročím lidem, skrývám svou pravou podstatu a předstírám, že jsem němý a hloupý jako *jejich* koně.“

„Proč jsi jim neřekl, kdo jsi?“

„Takový blázen zase nejsem. Jak by zjistili, že umím mluvit, začali by mě ukazovat na jarmarčích a hlídali by mě víc než dřív. Poslední šance na útěk by byla pryč.“

„A proč...“ začal Šasta, ale kůň ho přerušil.

„Počkej,“ řekl, „nesmíme ztrácet čas zbytečnými otázkami. Chtěl jsi vědět, jaký je můj pán, tarkán Anradin. To ti povím jedním slovem – zlý. Na mě tolik ne, protože válečný kůň je drahý a nesmí se s ním tedy zacházet špatně. Ale ty bys jistě dopadl líp, kdybys dnes večer umřel, než aby ses stal zítra ráno otrokem v jeho domě.“

„Tak to radši uteču,“ zbledl chlapec.

„To dobře uděláš,“ schválil mu to kůň. „Co kdybys utekl se mnou?“

„Ty chceš taky utéct?“ divil se Šasta.

„Ano, když půjdeme spolu,“ odpověděl kůň, „bude to šance pro nás oba. Víš, když budu utíkat sám, tak si každý bude myslet, že jsem se zatloual, a bude se mě snažit lapit, ale s jezdcem mám větší šanci projít. Tak můžeš pomoci ty mně. A na druhou stranu ty se zase na těch svých dvou směšných nohou daleko nedostaneš (lidské nohy jsou přece tak nepraktické!), za chvíli by tě chytili. Ale když pojeděš na mně, nedohoní nás žádný kůň v téhle zemi. V tom zase můžu

pomoci já tobě. Mimochodem, doufám, že umíš jezdit?“

„No samozřejmě,“ kývl Šasta. „Aspoň na oslu jsem už jezdil.“

„*Na čem?*“ řekl kůň pohrdlivě. (Nebo aspoň to tak myslel. Ve skutečnosti z toho vyšlo spíš zaržání: Na-a-a-a-a čem? Když se mluvící kůň zlobí, má vždycky takový koňský přízvuk.)

„Jinými slovy,“ pokračoval, „*neumíš jezdit*. To je nepříjemné. Budu tě to muset naučit cestou. Když už neumíš jezdit, umíš aspoň padat?“

„Padat přece umí každý,“ podivil se Šasta.

„Chci říct, jestli umíš padat a zase vstát a neplakat a zase nasednout a zase spadnout, ale přesto se nebát?“

„Budu... budu se snažit,“ zajíkl se Šasta.

„Chudinko malá,“ řekl kůň laskavěji. „Pořád zapomínám, že jsi ještě hříbě. Časem z tebe bude výborný jezdec. Teď si ale udělejme plán. Nesmíme vyrazit dřív, než ti dva v chýši usnou, takže máme dost času. Můj tarkán je na cestě na sever, do velkého města, do samotného Tašbánu a ke dvoru našeho vládce tisroka...“

„Počkej,“ přerušil ho Šasta poněkud polekaně, „neměl bys říct: kéž žije věčně?“

„Proč?“ namítl kůň. „Já jsem svobodný Nar-

nian. Proč bych měl mluvit jako otrok nebo jako hlupák? Nechci, aby žil věčně, a dobře vím, že věčně žít nebude, ať už bych mu to přál nebo ne. A taky vidím, že ty jsi nejspíš ze severu, aspoň tak vypadáš. Takže od téhle chvíle nebudeme mezi sebou tohle jižní blábolení používat! A teď zpátky k našim plánům. Jak jsem říkal, můj člověk měl namířeno k severu do Tašbánu.“

„Takže bude lepší jet na jih?“

„Myslím, že ne,“ nesouhlasil kůň. „Víš, on si myslí, že jsem němý a hloupý jako ostatní jeho koně. No, a kdybych takový skutečně byl a ocitl bych se na svobodě, tak bych rovnou zamířil zpátky domů, do své stáje a na svou pastvinu, zpátky do jeho paláce, který leží dva dny cesty k jihu. Tam mě bude hledat. Ve snu by ho nenapadlo, že bych se sám vydal na sever. Ostatně, stejně si bude myslet, že ho někdo z té poslední vesnice viděl projet, sledoval ho až sem a ukradl mě.“

„Hurá!“ zajásal Šasta. „Pojedeme na sever. Celý život jsem po tom toužil.“

„No aby ne,“ kývl kůň. „Je to tím, že máš v žilách tamní krev. Určitě jsi pravý Severan. Ale nekríč tolik. Každou chvíli by už měli usnout.“

„Doplížím se tam a podívám se,“ navrhl Šasta.

„Dobry nápad,“ souhlasil kůň. „Ale buď opatrný, ať tě nechytanou.“

V černočerné tmě a naprostém tichu šplouchaly jen mořské vlny. Toho si Šasta ale nevšimal, protože to dobře znal. V chýši se nesvítilo. Chvilí naslouchal přede dveřmi, ale nic se neozývalo. Popošel k jejímu jedinému oknu a po pár vteřinách uslyšel známé rybářovo hvízdavé chrápání. Byl to zvláštní pocit vědět, že jestli se všechno povede, už ho nikdy neuslyší. Přišlo mu to maličko líto, ale mnohem víc tomu byl rád. Se zatajeným dechem se odplížil přes trávu k oslí stáji, po hmatu objevil schovaný klíč, otevřel dveře a našel koňské sedlo a uzdu. Naklonil se k oslovi a políbil ho na nos. „Mrzí mě, že nemůžeme vzít taky tebe,“ řekl.

„No konečně,“ uvítal ho kůň, když se k němu Šasta vrátil. „Už jsem si říkal, co s tebou je.“

„Šel jsem do stáje pro tvoje věci,“ vysvětloval Šasta. „Ale musíš mi poradit, jak se to na tebe dává.“

Dalších několik minut Šasta strojil koně na cestu a dával si přitom pozor, aby nic nezacinkalo. Kůň mu jen občas poradil: „Utáhni trochu víc ten podbřišník.“ Nebo: „Tam dole je přezka a ty třmeny si budeš muset hodně zkrátit.“